Lekcja 11

Temat: Zaawansowane zapytania JOIN

```
DROP TABLE IF EXISTS zamowienia;
DROP TABLE IF EXISTS klienci;
CREATE TABLE klienci (
  id INT PRIMARY KEY,
  imie VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE zamowienia (
  id INT PRIMARY KEY,
  id_klienta INT,
  produkt VARCHAR(50),
  FOREIGN KEY (id_klienta) REFERENCES klienci(id)
);
INSERT INTO klienci (id, imie) VALUES
(1, 'Anna'),
(2, 'Jan'),
(3, 'Ola'),
(4, 'Piotr');
INSERT INTO zamowienia (id, id_klienta, produkt) VALUES
(1, 1, 'Laptop'),
(2, 1, 'Myszka'),
(3, 2, 'Telefon'),
(4, null, 'Monitor'); -- ten klient (id=5) nie istnieje w tabeli klienci
```

INNER JOIN

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k INNER JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon

LEFT JOIN

SELECT k.imie, z.produkt
FROM klienci k
LEFT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon
Ola	NULL
Piotr	NULL

RIGHT JOIN

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k RIGHT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie	produkt
Anna	Laptop
Anna	Myszka
Jan	Telefon
NULL	Monitor

FULL JOIN (symulowany)

SELECT k.imie, z.produkt
FROM klienci k
LEFT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta

UNION

SELECT k.imie, z.produkt FROM klienci k RIGHT JOIN zamowienia z ON k.id = z.id_klienta;

imie produkt

```
Anna Laptop
Anna Myszka
Jan Telefon
Ola NULL
Piotr NULL
NULL Monitor
```

```
DROP TABLE IF EXISTS zamowienia;
DROP TABLE IF EXISTS produkty;
DROP TABLE IF EXISTS sklepy;
CREATE TABLE sklepy (
  id INT PRIMARY KEY,
  nazwa VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE produkty (
  id INT PRIMARY KEY,
  nazwa VARCHAR(50),
  id_sklepu INT,
  FOREIGN KEY (id_sklepu) REFERENCES sklepy(id)
);
CREATE TABLE zamowienia (
  id INT PRIMARY KEY,
  id_produktu INT,
  ilosc INT,
  FOREIGN KEY (id_produktu) REFERENCES produkty(id)
);
INSERT INTO sklepy (id, nazwa) VALUES
(1, 'Sklep A'),
(2, 'Sklep B'),
(3, 'Sklep C');
INSERT INTO produkty (id, nazwa, id_sklepu) VALUES
(1, 'Laptop', 1),
(2, 'Myszka', 1),
(3, 'Monitor', 2),
(4, 'Klawiatura', 3);
INSERT INTO zamowienia (id, id_produktu, ilosc) VALUES
(1, 1, 5),
(2, 1, 3),
(3, 2, 10),
(4, 3, 2);
```

Zestawienie sklepów i produktów, łącznie z tymi, dla których nie odnotowano zamówień:

```
SELECT s.nazwa AS sklep,
p.nazwa AS produkt,
COALESCE(SUM(z.ilosc), 0) AS sprzedane_sztuki
FROM sklepy s
LEFT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id
LEFT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id
GROUP BY s.id, p.id
ORDER BY s.id, sprzedane_sztuki DESC;
```

sklep	produkt	sprzedane_sztuki
Sklep A	Myszka	10
Sklep A	Laptop	8
Sklep B	Monitor	2
Sklep C	Klawiatura	0

Wyjaśnienie:

□ LEFT JOIN produkty → bierzemy wszystkie sklepy, nawet jeśli nie mają produktów.
□ LEFT JOIN zamowienia → bierzemy wszystkie produkty, nawet jeśli nie mają zamówień.
SUM(z.ilosc) → sumujemy liczbę sprzedanych sztuk dla każdego produktu.
\square COALESCE(, 0) \rightarrow jeśli produkt nie ma zamówień, pokazujemy 0 zamiast NULL.
\square GROUP BY s.id, p.id \rightarrow agregujemy dane po sklepie i produkcie.
☐ ORDER BY s.id, sprzedane_sztuki DESC → sortujemy dane po sklepie i liczbie sprzedanych
sztuk.

Pokazuje wszystkie zamówienia, nawet jeśli nie ma dopasowanego produktu lub sklepu:

```
SELECT s.nazwa AS sklep,
p.nazwa AS produkt,
z.ilosc AS sprzedane_sztuki
FROM sklepy s
RIGHT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id
RIGHT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id
GROUP BY s.id, p.id;
```

sklep	produkt	sprzedane_sztuki
Sklep A	Laptop	3
Sklep A	Laptop	5
Sklep A	Myszka	10
Sklep B	Monitor	2

Wyjaśnienie: □ RIGHT JOIN produkty p ON p.id_sklepu = s.id → bierzemy wszystkie produkty, nawet jeśli nie mają sklepu. □ RIGHT JOIN zamowienia z ON z.id_produktu = p.id → bierzemy wszystkie zamówienia, nawet jeśli nie mają przypisanego produktu. □ Jeśli w tabeli produkty lub sklepy brakuje dopasowania → kolumny będą NULL.

Lekcja 12

Temat: Kategorie poleceń. Procedury

Operatory logiczne

NOT - **negacja** np.: NOT A AND - **koniunkcja** np.: A AND B OR - **alternatywa** np.: A OR B

Wartość NULL Null a testy logiczne

TRUE AND NULL - zwraca **NULL**FALSE AND NULL - zwraca **NULL**TRUE OR NULL - zwraca **TRUE**FALSE OR NULL - zwraca **NULL**

Podstawowe kategorie poleceń w SQL to:

- **DDL (Data Definition Language)** definiowanie struktury bazy danych (np. tworzenie tabel).
- **DML (Data Manipulation Language)** manipulacja danymi (np. wstawianie, aktualizacja, usuwanie).
- DCL (Data Control Language) zarządzanie uprawnieniami (np. GRANT, REVOKE).
- DQL (Data Query Language) pobieranie danych (np. SELECT).
- TCL (Transaction Control Language) zarządzanie transakcjami (np. COMMIT, ROLLBACK).

Procedury

Procedura - nazwany ciąg instrukcji wywoływany poprzez podanie jego nazwy, wykonujący określone zadania , a następnie zwracający sterowanie do programu wywołującego

Składnia procedury:

DELIMITER // CREATE PROCEDURE nazwa_procedury([parametry]) [MODIFIER] BEGIN -- Deklaracje zmiennych (opcjonalne) DECLARE zmienna1 typ_danych; DECLARE zmienna2 typ_danych DEFAULT wartość; -- Logika programu -- Instrukcje SQL, pętle, warunki itp. END // DELIMITER;

Elementy składni:

- 1. **DELIMITER** //: Zmienia standardowy delimiter (domyślnie;) na inny (np. //), aby MySQL nie interpretował średnika w procedurze jako końca polecenia. Po definicji procedury przywraca się standardowy delimiter (DELIMITER;).
- 2. **CREATE PROCEDURE nazwa_procedury**: Definiuje nazwę procedury, która musi być unikalna w schemacie bazy danych.
- 3. **[parametry]** (opcjonalne): Lista parametrów w formacie:
 - IN nazwa_parametru typ_danych: Parametr wejściowy (przekazywany do procedury).
 - OUT nazwa_parametru typ_danych: Parametr wyjściowy (zwracany z procedury).
 - INOUT nazwa_parametru typ_danych: Parametr dwukierunkowy (wejściowy i wyjściowy).
- 4. **[MODIFIER]** (opcjonalne): Opcje, takie jak:
 - DETERMINISTIC: Procedura zwraca ten sam wynik dla tych samych danych wejściowych. Przykład: Funkcja obliczająca kwadrat liczby (liczba * liczba) jest deterministyczna, ponieważ dla tej samej wartości wejściowej (np. 5) zawsze zwróci ten sam wynik (25).
 - NOT DETERMINISTIC: Wynik może się różnić dla tych samych danych. Przykład: Funkcja zwracająca aktualny czas (NOW()) lub losową wartość (RAND()) jest niedeterministyczna, ponieważ wynik zależy od zewnętrznych czynników (czasu lub losowości).
 - CONTAINS SQL, NO SQL, READS SQL DATA, MODIFIES SQL DATA: Określają, czy procedura używa lub modyfikuje dane.

CONTAINS SQL:

 Oznacza, że procedura lub funkcja zawiera instrukcje SQL, ale nie określa, czy odczytuje, czy modyfikuje dane. Jest to domyślny modyfikator, jeśli żaden inny nie zostanie wybrany.
NO SQL:
 Oznacza, że procedura lub funkcja nie zawiera żadnych poleceń SQL ani nie wykonuje operacji na danych w bazie. Używane dla procedur/funkcji, które wykonują tylko operacje na zmiennych lokalnych lub parametrach, bez odwoływania się do bazy danych.
READS SQL DATA:
 Oznacza, że procedura lub funkcja odczytuje dane z tabel (np. za pomocą SELECT), ale ich nie modyfikuje.
MODIFIES SQL DATA:
 Oznacza, że procedura lub funkcja modyfikuje dane w tabelach (np. za pomocą INSERT, UPDATE, DELETE
 5. BEGIN END: Zawiera logikę procedury, w tym: Deklaracje zmiennych (DECLARE). Instrukcje SQL (np. SELECT, INSERT, UPDATE). Struktury sterujące (np. IF, WHILE, LOOP). 6. Wywołanie: Procedura jest wywoływana za pomocą CALL nazwa_procedury(parametry);.
Usuwanie procedury DROP PROCEDURE nazwa_procedury;
1. Przykład procedury: DROP PROCEDURE pokaz_hello_world;
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE pokaz_hello_world() BEGIN SELECT 'Hello World' AS wiadomosc; END //

2. Przykład procedury:

CALL pokaz_hello_world();

DELIMITER;

```
DROP TABLE IF EXISTS pracownicy;
CREATE TABLE pracownicy(
  id INT AUTO INCREMENT PRIMARY KEY,
  imie VARCHAR(50),
  nazwisko VARCHAR(50),
  wynagrodzenie DECIMAL(10,2)
);
INSERT INTO pracownicy (imie, nazwisko, wynagrodzenie) VALUES
('Jan', 'Kowalski', 5000.00),
('Anna', 'Nowak', 6200.00),
('Piotr', 'Zieliński', 4800.00);
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE aktualizuj wynagrodzenie(IN id pracownika INT, INOUT nowe wynagrodzenie
DECIMAL(10,2))
BEGIN
  DECLARE stare_wynagrodzenie DECIMAL(10,2);
  SELECT wynagrodzenie INTO stare_wynagrodzenie
  FROM pracownicy
  WHERE id = id_pracownika;
  SET nowe_wynagrodzenie = stare_wynagrodzenie * 1.1;
  UPDATE pracownicy
  SET wynagrodzenie = nowe_wynagrodzenie
  WHERE id = id_pracownika;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SET @wynagrodzenie = 1000.00;
CALL aktualizuj_wynagrodzenie(1, @wynagrodzenie);
SELECT @wynagrodzenie;
Wyjaśnienie: Procedura zwiększa wynagrodzenie pracownika o 10% i zwraca nowe wynagrodzenie
przez parametr INOUT.
   3. Przykład procedury:
Zadanie 1: Procedura do klasyfikacji uczniów na podstawie średniej ocen
Stwórz procedurę, która klasyfikuje ucznia na podstawie średniej jego ocen (np. "Słaby", "Średni",
"Dobry").
```

Procedura używa instrukcji IF do określenia kategorii i zwraca wynik przez parametr OUT.

```
*/
CREATE TABLE uczniowie (
  id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
  imie VARCHAR(50),
  nazwisko VARCHAR(50)
);
CREATE TABLE oceny (
  id INT PRIMARY KEY AUTO INCREMENT,
  id_ucznia INT,
  ocena DECIMAL(2,1),
  przedmiot VARCHAR(50),
  FOREIGN KEY (id_ucznia) REFERENCES uczniowie(id)
);
-- Wstawianie danych
INSERT INTO uczniowie (imie, nazwisko) VALUES
('Jan', 'Kowalski'),
('Anna', 'Nowak'),
('Piotr', 'Wiśniewski');
INSERT INTO oceny (id_ucznia, ocena, przedmiot) VALUES
(1, 4.5, 'Matematyka'),
(1, 3.0, 'Język polski'),
(1, 5.0, 'Fizyka'),
(2, 2.0, 'Matematyka'),
(2, 3.5, 'Język polski'),
(3, 4.0, 'Chemia'),
(3, 4.5, 'Biologia');
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE klasyfikuj_ucznia(IN id_ucznia INT, OUT kategoria VARCHAR(50))
BEGIN
  DECLARE srednia_ocen DECIMAL(3,1);
  -- Obliczanie średniej ocen ucznia
  SELECT AVG(ocena) INTO srednia_ocen
  FROM oceny
  WHERE id_ucznia = id_ucznia;
  -- Klasyfikacja za pomocą IF
  IF srednia_ocen IS NULL THEN
     SET kategoria = 'Brak ocen';
  ELSEIF srednia ocen < 3.0 THEN
     SET kategoria = 'Słaby';
  ELSEIF srednia_ocen >= 3.0 AND srednia_ocen < 4.5 THEN
     SET kategoria = 'Średni';
```

```
ELSE
     SET kategoria = 'Dobry';
  END IF;
END //
DELIMITER;
-- Testowanie procedury
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(1, @kategoria); -- Jan Kowalski: średnia ok. 4.17
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Średni'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(2, @kategoria); -- Anna Nowak: średnia ok. 2.75
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Słaby'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(3, @kategoria); -- Piotr Wiśniewski: średnia ok. 4.25
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Średni'
SET @kategoria = ";
CALL klasyfikuj_ucznia(4, @kategoria); -- Nieistniejący uczeń
SELECT @kategoria; -- Wynik: 'Brak ocen'
```

Lekcja 13

Temat: Funkcję w MySQL

Procedura - nazwany ciąg instrukcji wywoływany poprzez podanie jego nazwy, wykonujący określone zadania , a następnie zwracający sterowanie do programu wywołującego

Funkcja - podobnie jak procedura z tą różnicą iż zawsze zwraca co najmniej jedną wartość określonego typu.

Składnia funkcji:

```
DELIMITER //

CREATE FUNCTION nazwa_funkcji([parametry])
RETURNS typ_danych
[MODIFIER]
BEGIN
-- Deklaracje zmiennych (opcjonalne)
```

```
DECLARE zmienna1 typ_danych;
  -- Logika programu
  -- Instrukcje SQL, obliczenia
  RETURN wartość;
END //
DELIMITER;
```

Elementy składni:

1. **DELIMITER //** mówi: "kończ polecenie dopiero przy //, nie przy ;" DELIMITER; przywraca normalne zachowanie po zakończeniu tworzenia funkcji.

Przykład:

```
BEGIN
 SET x = 10;
 RETURN x;
END;
```

W MySQL **średnik (;)** jest domyślnym **znakiem końca polecenia SQL**. MySQL bez zmiany delimitera **pomyśli, że SET x = 10**; **kończy całe polecenie** i wyświetli błąd składni:

#1064 - Something is wrong in your syntax obok 'SET x = 10' w linii 2

Rozwiązanie – tymczasowa zmiana delimitera

Zmieniasz delimiter na coś innego (np. //, \$\$, ###), żeby MySQL wiedział, że cała funkcja kończy się dopiero tam, gdzie Ty wskażesz.

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION oblicz_vat(cena DECIMAL(10,2))
RETURNS DECIMAL(10,2)
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE wynik DECIMAL(10,2);
  SET wynik = cena * 0.23;
  RETURN wynik;
END//
DELIMITER;
```

- CREATE FUNCTION nazwa_funkcji: Definiuje nazwę funkcji, unikalną w schemacie.
- 3. **[parametry]** (opcjonalne): Parametry wejściowe (tylko IN, bez OUT czy INOUT).
- 4. **RETURNS typ_danych**: Określa typ zwracanej wartości (np. INT, VARCHAR, DECIMAL).
- 5. **[MODIFIER]** (opcjonalne): Opcje, takie jak:
 - DETERMINISTIC: Procedura zwraca ten sam wynik dla tych samych danych wejściowych. Przykład: Funkcja obliczająca kwadrat liczby (liczba * liczba) jest deterministyczna, ponieważ dla tej samej wartości wejściowej (np. 5) zawsze zwróci ten sam wynik (25).
 - NOT DETERMINISTIC: Wynik może się różnić dla tych samych danych. Przykład: Funkcja zwracająca aktualny czas (NOW()) lub losową wartość (RAND()) jest niedeterministyczna, ponieważ wynik zależy od zewnętrznych czynników (czasu lub losowości).
 - CONTAINS SQL, NO SQL, READS SQL DATA, MODIFIES SQL DATA: Określają, czy funkcja używa lub modyfikuje dane.

CONTAINS SQL:

- i. Oznacza, że procedura lub funkcja zawiera instrukcje SQL, ale nie określa, czy odczytuje, czy modyfikuje dane.
- ii. Jest to domyślny modyfikator, jeśli żaden inny nie zostanie wybrany.

NO SQL:

	Oznacza, że procedura lub funkcja nie zawiera żadnych poleceń SQL ani nie wykonuje operacji na danych w bazie.
	Używane dla procedur/funkcji, które wykonują tylko operacje na zmiennych lokalnych lub parametrach, bez odwoływania się do bazy danych.
READS	SQL DATA:
	Oznacza, że procedura lub funkcja odczytuje dane z tabel (np. za pomocą SELECT), ale ich nie modyfikuje.
MODIF	TIES SQL DATA:
	Oznacza, że procedura lub funkcja modyfikuje dane w tabelach (np. za pomocą INSERT, UPDATE, DELETE

- 6. **BEGIN ... END**: Zawiera logikę funkcji, w tym:
 - o Deklaracje zmiennych (DECLARE).
 - o Instrukcje SQL i obliczenia.
 - Obowiązkowe RETURN wartość zwracające pojedynczą wartość.
- 7. **Wywołanie**: Funkcję wywołuje się w wyrażeniach SQL, np. SELECT nazwa_funkcji(parametry);.

Przykład funkcji:

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION oblicz_vat(kwota DECIMAL(10,2), stawka DECIMAL(4,2))
RETURNS DECIMAL(10,2)
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE podatek DECIMAL(10,2);
  SET podatek = kwota * stawka;
  RETURN podatek;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SELECT oblicz_vat(100.00, 0.23) AS podatek; -- Zwraca 23.00
Instrukcja IF
Składnia:
IF warunek THEN
  -- instrukcje, jeśli warunek jest prawdziwy
[ELSEIF warunek THEN
  -- instrukcje dla dodatkowego warunku]
[ELSE
  -- instrukcje, jeśli żaden warunek nie jest prawdziwy]
END IF;
Przykład w procedurze:
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE sprawdz_wiek(IN id_ucznia INT, OUT komunikat VARCHAR(100))
BEGIN
  DECLARE wiek INT;
  SELECT wiek INTO wiek FROM uczniowie WHERE id = id_ucznia;
  IF wiek < 18 THEN
     SET komunikat = 'Uczeń jest niepełnoletni';
  ELSEIF wiek >= 18 AND wiek < 21 THEN
     SET komunikat = 'Uczeń jest pełnoletni, ale poniżej 21 lat';
```

```
ELSE
     SET komunikat = 'Uczeń ma 21 lat lub więcej';
  END IF;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SET @komunikat = ";
CALL sprawdz_wiek(1, @komunikat);
SELECT @komunikat;
Przykład w funkcji:
DELIMITER //
CREATE FUNCTION kategoria_wieku(wiek INT)
RETURNS VARCHAR(50)
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE komunikat VARCHAR(50);
  IF wiek < 18 THEN
     SET komunikat = 'Niepełnoletni';
  ELSEIF wiek >= 18 AND wiek < 21 THEN
     SET komunikat = 'Młody dorosły';
  ELSE
     SET komunikat = 'Dorosły';
  END IF;
  RETURN komunikat;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SELECT kategoria_wieku(20) AS kategoria;
```

Instrukcja CASE

Składnia (wyszukująca forma):

```
CASE
WHEN warunek1 THEN
```

```
-- instrukcje
WHEN warunek2 THEN
-- instrukcje
[ELSE
-- instrukcje, jeśli żaden warunek nie jest prawdziwy]
END CASE;
```

Przykład w procedurze (prosta forma):

```
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE ocen_uczniow(IN ocena INT, OUT komunikat VARCHAR(100))
BEGIN
  CASE ocena
    WHEN 1 THEN
       SET komunikat = 'Niedostateczny';
    WHEN 2 THEN
       SET komunikat = 'Dopuszczający';
    WHEN 3 THEN
       SET komunikat = 'Dostateczny';
    WHEN 4 THEN
       SET komunikat = 'Dobry';
    WHEN 5 THEN
       SET komunikat = 'Bardzo dobry';
    WHEN 6 THEN
       SET komunikat = 'Celujący';
    ELSE
       SET komunikat = 'Nieprawidłowa ocena';
  END CASE;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SET @komunikat = ";
CALL ocen_uczniow(4, @komunikat);
SELECT @komunikat;
```

Przykład w funkcji (wyszukująca forma):

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION kategoria_oceny(ocena INT)
RETURNS VARCHAR(50)
```

```
DETERMINISTIC
BEGIN
  DECLARE komunikat VARCHAR(50);
  CASE
    WHEN ocena = 1 THEN
       SET komunikat = 'Niedostateczny';
    WHEN ocena = 2 THEN
       SET komunikat = 'Dopuszczający';
    WHEN ocena BETWEEN 3 AND 4 THEN
       SET komunikat = 'Średni';
    WHEN ocena = 5 THEN
      SET komunikat = 'Dobry';
    WHEN ocena = 6 THEN
       SET komunikat = 'Celujący';
    ELSE
       SET komunikat = 'Nieprawidłowa ocena';
  END CASE;
  RETURN komunikat;
END //
DELIMITER;
-- Wywołanie
SELECT kategoria_oceny(3) AS kategoria;
Błędy w programach:

☐ Składniowe

          ☐ spowodowane użyciem niewłaściwego polecenia przez programistę
          ☐ wykrywane automatycznie
   □ Logiczne
          program wykonuje się lecz rezultaty jego działania są dalekie od
             oczekiwań
          □ wykrywane przez programistę/testera/użytkownika końcowego
```